

CADENA PERPÈTUA

La revista de l'Institut
Rovira-Forns

Núm. 83
febrer 2024

Què hi trobareu, en aquesta revista?

Hola! Som l'equip de l'assignatura optativa «Fem la nostra revista». Som alumnes de 2n d'ESO, i aquest és el número 83 de CADENA PERPÈTUA, la revista de l'Institut Rovira-Forns.

En aquesta revista hi trobareu una bona mostra de les activitats que fem a l'institut: tallers, xerrades, sortides, concursos... Som un centre molt actiu!

En aquest número també us oferim ressenyes i col·laboracions de companys i de professors, una mostra variada de les inquietuds culturals i de lleure dels components de la nostra comunitat.

Esperem que en gaudiu!

CADENA PERPÈTUA

Núm. 83, Febrer 2024

La revista de l'Institut ROVIRA-FORNS
Santa Perpètua de Mogoda
www.rovira-forns.cat

Índex

Som lutiers	3
<i>English week</i> a Tossa	4
Viatge a Londres	5
Servei comunitari	6
Catalunya medieval	7
Benvinguda al nous alumnes	10
Campus Ítaca	11
Ulls terrorífics	11
Comunicació no violenta	12
Geogimcama	13
Fem caliu	13
Cercles de convivència	14
Col·laborem amb <i>L'informatiu</i>	15
Reciclatge d'oli i solidaritat	16
Català a l'hora del pati!	17
D'amistat i bogeria	18
Com es llança un coet a l'espai?	20
L'estandarització d'una llengua	22
Ressenyes	24
Passatemps	29
Sortides tutorial	31

Portada:

Colònies a Tossa, juny 2023

Contraportada:

Sortides tutorial, octubre 2023

SOM LUTIERS

Els alumnes i les alumnes de 1r d'ESO, hem realitzat un projecte on hem hagut de fer un munt de coses.

El primer de tot va ser anar a visitar el museu de la Música de Barcelona on vam poder veure una col·lecció d'instruments i documents musicals de tot el món, des de les antigues civilitzacions fins a les noves tecnologies del segle XXI.

Després de la visita al museu, cada classe havíem de construir, per grups, uns instruments. Els de 1r A, vam construir pals de pluja, a partir de tubs de cartró i pals de pinxos.

Llums, càmera, acció!

Treball de síntesi a 2n d'ESO

Els darrers dies del curs és l'època dels treballs de síntesi. El curs passat els alumnes de 2n d'ESO van estar treballant el tema del cinema. Una de les tasques, segurament la més vistosa, va ser contruir una cambra fosca, rudimentària però funcional, que és el principi bàsic que permet la captura d'imatges, tant en fotografia com en vídeo.

Un institut actiu

English week

Colònies a Tossa, 3r ESO

Al final del curs passat, l'alumnat de 3r d'ESO va passar una setmana Tossa de Mar. Van fer moltes activitats en llengua anglesa, amb monitores i monitors procedents d'Irlanda.

London

4t ESO

Viatge de fi de curs de l'alumnat de 4t d'ESO a la capital del Regne Unit, el passat mes de juny de 2023.

Servei comunitari

3r ESO

El dia 19 de juny es va fer entrega als alumnes de 3r ESO del nostre institut d'un diploma per la seva participació en diferents activitats dins del marc del **Servei Comunitari**. Els diplomes reconeixen el treball realitzat tant als centres cívics de Santa Perpètua com els serveis a la comunitat estudiantil.

El Servei Comunitari és una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte en què l'alumne posa el seu coneixement i competències al servei dels altres: aprèn a ser un ciutadà des de la pràctica.

Les diferents institucions que han col·laborat han destacat la implicació de la majoria dels alumnes en els diferents serveis i sobretot l'aprenentatge mutu.

Per donar a conèixer la diversitat d'opcions i les valoracions que els alumnes fan de les mateixes, es va convidar als alumnes de 2n ESO que el proper any hauran de realitzar també el projecte.

Cristina Vidal

Catalunya medieval

2n ESO

A finals del curs passat, després de treballar l'Edat Mitjana a classe de Socials, l'alumnat de 2n d'ESO va realitzar un còmic sobre els fets més rellevants d'aquesta etapa a Catalunya. Van dedicar varies sessions de la matèria a dissenyar un còmic en anglès sobre la Catalunya Medieval. L'alumnat es va documentar a Internet per tal d'ambientar correctament el còmic i el resultat, tal com es pot veure a les fotografies, va ser excel·lent.

A continuació reproduïm a doble pàgina el treball de la Nagore Gañán, de 2n d'ESO B.

THE MIDDLE AGE

The Hispanic brand was created by Franks in defense of the Muslims.

Will of Guifre el Pelós:
I give my counties to my son.

Barcel II asked the Franks for help, and they denied it. As a result, Barcelona became independent and got many territories.

I will conquer Valencia, the Balearic Islands, Athens, Naples and Neopatria

The king and the courts fight for the power

The king had to agree with the estates to make decisions.

ES IN CATALONIA

Nagore
2nB

Un institut actiu

Benvinguda als nous alumnes

1r ESO

El primer dia de curs vàrem organitzar una benvinguda especial per als nostres nous alumnes de 1r d'ESO. En primer lloc, el nostre director els va dedicar unes paraules i tot seguit, ja organitzats per grups-classe, varen fer unes activitats destinades a esbrinar el nom del seu grup i el del seu tutor. En una de les activitats els nous alumnes varen estrenar el rocòdrom que aquest estiu s'ha instal·lat a la façana del gimnàs.

Campus Ítaca

El passat 14 de juliol es va celebrar l'acte de cloenda del Campus Ítaca. És un programa socioeducatiu de la Universitat Autònoma de Barcelona dirigit a estudiants de secundària.

L'alumnat fa una sèrie d'activitats pedagògiques i lúdiques que tenen com a objectiu incentivar-los a continuar la seva formació un cop finalitzada l'etapa obligatòria. Alhora, el campus vol ser un espai de convivència entre alumnat d'entorns socials diversos.

Enguany han participat cinc alumnes del nostre institut: Karen Vinza, Naiara Serrano, Gisela Jiménez, Nerea Pérez i Ashley Mejía.

Han pogut gaudir de set dies plens d'activitats i experiències molt enriquidores.

Uns ulls terrorífics

Els alumnes del tercer curs d'ESO, dins l'assignatura d'EVP, els de 4t d'ESO, dins l'optativa de Dibuix i els de 1r i 2n de Batxillerat, dins l'optativa de Dibuix Tècnic, han dissenyat i construït uns ulls terrorífics amb papiroflèxia. Els ulls més originals i treballats amb la temàtica de *Halloween* han tingut un dolç premi: una bossa de llaminadures també molt terrorífiques. Després, els ulls han decorant l'entrada de l'institut i algunes portes. A l'entrada també hi han construït un cementiri que fa més por que les classes!

Comunicació no violenta

Després posar-la en pràctica dins l'aula, us volem exposar la tecnologia de la comunicació sobre la qual estan investigant la Júlia Ciria i la Sílvia Valero en el seu treball de recerca de Batxillerat.

Es tracta de la comunicació no violenta. Basant-se en els models del llibre "Comunicació no violenta, un llenguatge per a la vida" de Marshall B. Rosenberg. La Júlia i la Sílvia, han simplificat per a l'alumnat de primer de ESO el model de Rosenberg, en unes premisses bàsiques:

Davant un comentari poc apropiat

Model comunicació no violenta B. Rosenberg.

1)QUÈ OBSERVO

Quan t'he sentit dir això sobre mi.

2)COM EM FA SENTIR

M'he sentit molt trist i frustrat.

3)QUE NECESSITO

Necessito que et posis en el meu lloc i em compreguis.

4)COM FORMULO LA PETICIÓ

M'agradaria i et demano, si us plau, que la propera vegada, utilitzis un altre tipus de vocabulari.

Després de fer reflexionar l'alumnat de primer d'ESO sobre la seva comunicació i la que veuen a casa, mitjançant enquestes, la Júlia i la Sílvia, doten l'alumnat de recursos per fer la seva comunicació més efectiva, amb l'objectiu de contribuir a unes interaccions de més qualitat, reduir els malentesos que porten a conflictes i estalviar situacions d'assetjament escolar.

Ho han posat en pràctica tot escenificant amb *rol play* diferents situacions conflictives properes per a l'alumnat i tot contrastant a través d'enquestes la percepció abans de tenir aquestes eines i després.

La nostra voluntat seria que tingués una certa capilaritat cap a les famílies i la resta de la nostra comunitat educativa.

Guanyem la geogimcana de l'UAB!

L'alumnat de 2n de Batxillerat va realitzar aquest novembre una geogimcana organitzada per la UAB. L'activitat va anar molt bé. L'alumnat va poder identificar fòssils, minerals, roques i van simular fer un pou.

Ho van fer tan bé que van ser els guanyadors i per això ho van celebrar amb un dinar a la universitat.

Fem caliu

Durant el mes de novembre els grups de 1r d'ESO varen fer el taller "Fem caliu". Cada un dels quatre grups hi va dedicar tres sessions de tutoria. S'hi varen dur a terme diverses activitats destinades a desenvolupar la cohesió i la convivència del grup. A les imatges hi veiem alumnes del grup 1r ESO C cercant la manera de col·laborar en grup per superar reptes en dues activitats diferents. El taller "Fem caliu" és conduït per monitors del Pla Estable, que l'Ajuntament de Santa Perpètua ofereix als centres escolars del municipi.

Cercles de convivència

Dins les activitats de servei comunitari, un grup d'alumnes de 3r d'ESO ha realitzat la formació sobre Cercles de Convivència amb l'assessorament de la cooperativa *Fil a l'agulla* i de forma coordinada amb altres centres educatius de Secundària de Santa Perpètua de Mogoda.

S'han realitzat diferents sessions de treball amb professorat i alumnat per separat i, finalment, es va fer una sessió mixta, on es van posar en comú els temes de les sessions anteriors. També es van presentar propostes a dur a terme per part de cada centre.

Dia internacional de la Ciutat Educadora

El passat dia 30 de novembre va ser el Dia Internacional de la Ciutat Educadora 2023.

L'alumnat del Rovira Forn, en el marc del Servei Comunitari, hi va participar tot llegint el manifest de la jornada.

Aviat els i les alumnes del nostre Institut també crearan el seu Podcast SPM! Mentrestant aquí us deixem l'enllaç a l'informatiu digital i als podcast de dos dels instituts que han col·laborat en la primera edició d'aquest servei comunitari.

L'informatiu 30N23

El nostre Museu

Cròniques del Vapor Aranyó

L'Informatiu del dia de la infància i l'adolescència

Alumnes del nostre institut van participar en el monogràfic sobre salut que la publicació **l'informatiu** de Santa Perpètua de Mogoda va incloure en la seva edició del 17 de novembre (número 716). Aquest monogràfic estava realitzat per alumnes dels centres educatius del municipi en motiu del dia mundial de la infància i l'adolescència que se celebra cada any el 20 de novembre.

La Irene Morral hi participà amb un article d'opinió titulat "Anar al psicòleg, està bé?", i l'Anna Vázquez amb un altre sobre "La importància de l'esport". L'equip de *l'informatiu* ens havia demanat als alumnes de l'optativa "Fem la nostra revista", de 2n d'ESO, uns textos argumentatius sobre salut i benestar. Aquest dos que hem esmentat foren seleccionats per sortir publicats.

El dia 23 de novembre ens va visitar la Marta Hiraldo, de **l'informatiu**, per agrair-nos la participació en aquest monogràfic amb unes bosses impreses per a l'ocasió. Li vam explicar altres temes de salut i benestar que havíem desenvolupat per participar en aquest monogràfic i els va trobar molt interessants. Ens va oferir la possibilitat que el grup de l'optativa "Fem la nostra revista" visités la redacció de **l'informatiu** i també de poder col·laborar en altres projectes.

La Sílvia Valero i la Júlia Círia, alumnes de 2n de Batxillerat del nostre institut, també publiquen en aquesta edició un article sobre "Comunicació no violenta", que és el tema del seu Treball de Recerca.

Article d'opinió

La importància de l'esport

Anna Vázquez, 2n d'ESO, PG Rovira

l'informatiu

Jo he sigut periodissadora fotogràfica a l'informatiu

Article d'opinió

Anar al psicòleg està bé?

Irene Morral, 2n d'ESO, NG Escola Pàtria

l'informatiu 716

17 de Novembre i Dia Mundial de la Infància i l'Adolescència

SALUT

La infància i l'adolescència parlen de salut

La infància i l'adolescència parlen de Salut i Benestar

Reciclatge d'oli i solidaritat

Recentment s'ha instal·lat al nostre institut un contenidor per a la recollida i posterior reciclatge d'oli domèstic. El contenidor, que poden fer servir totes les famílies i treballadors del centre, s'ha instal·lat de la mà de l'associació VIDIA, una associació sense ànim de lucre que està fent una campanya de conscienciació per cuidar el medi ambient a través d'un projecte social mediambiental.

Un dels objectius del projecte és fer que els nois i noies prenguin consciència de la importàcia del

reciclatge de l'oli vegetal un cop usat i les conseqüències que pot tenir no reciclar-lo.

Un altre objectiu és la integració de persones amb capacitats especials. Així, a més de la instal·lació, manteniment i recollida de l'oli, VIDIA també va fer unes xerrades de conscienciació per a l'alumnat i els va explicar com l'associació destina els beneficis del reciclatge a la integració d'aquestes persones.

Accions per Palestina

Diverses professionals de la comunitat educativa de l'Institut han creat un grup impulsor per sumar-se a les accions que ja s'estan duent a altres centres educatius en contra del genocidi del poble palestí.

La primera acció ha estat fer una foto amb

missatges en contra del genocidi, tals com "free palestina", "aturem el genocidi", "atureu el foc", etc. que, entre d'altres coses, es farà arribar a les persones afectades per donar-hi suport. També es penjarà a diferents llocs, com ara la web de l'Institut.

Català a l'hora del pati!

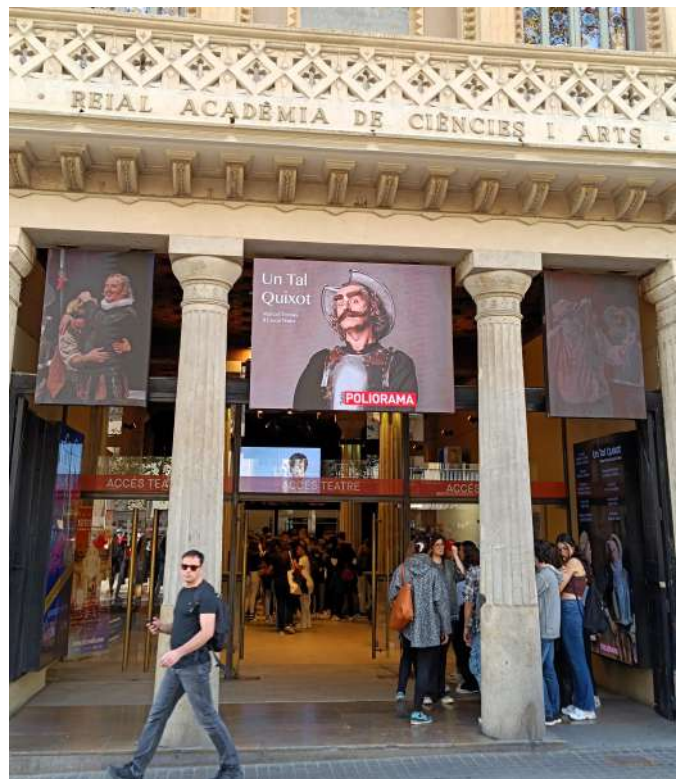
Vet aquí l'alumnat del nostre centre. Practica català a la cafeteria del centre **durant el primer pati**: els **dimarts** per a **1r i 2n d'ESO** i els **divendres** per a **3r, 4t i Batxillerat**. No, no estan acabant a darrera hora els deures que un servidor els ha posat per avui! Estan participant del projecte ***Català a l'hora del pati!*** Milloren el seu català tenint una conversa ben divertida amb amics mentre esmorzen. Fixeu-vos com riuen! **Tant si en sabeu molt com poc veniu a la cafeteria!** Ens ho passarem bé i parlarem català. Us hi espero durant aquest segon trimestre! I sobretot, envieu-me un correu a la meva adreça de sempre: jredon3@xtec.cat

Participeu-hi! De vegades esmorzar llengua té premi, aprofiteu l'oportunitat!

Joan-Carles Redón

D'amistat

Després d'estar molt temps perduts entre les pàgines en què hi ha les lletres que van néixer ja fa segles sota la ploma de Cervantes, els personatges cobren vida i agafen una nova magnitud artística. Entre bambolines s'hi cou ja l'espectacle i al carrer la canalla ansieja a l'altra banda de la vorera, al bell mig de la Rambla barcelonina. Els nens s'empenyen i juguen ignorats per la gentada que, com un altre dimecres, corre angoixada pels carrers de la ciutat comtal de camí a la feina, mentre l'ambient frenètic de la capital els arrossega; ja estan prou acostumats a veure la mainada esvalotada davant del teatre.

Un home, treballador del Poliorama, s'encarrega de parar el trànsit que ceircula sense descans per la calçada que separa els infants de l'entrada. Els professors s'afanyen per a que tots creuin i, per grups, anem dirigint-nos cap a l'interior. Creuem el vestíbul i seiem. Ens toca al primer pis, a l'última filera de butaques. Som els més grans, els nens no passen gairebé de l'ESO, almenys aquells que els nostres ulls atenyen a veure. Observem silenciosos com els mestres intenten apaivagar el xivarri dels joves.

Passats els minuts la llum comença a baixar d'intensitat, ens quedem a les fosques i els crits es redueixen a xiuxiuejos. Surt a l'escenari un home amb una gran gorgera¹ i inicia una conferència parlant de *El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha*, introdueix l'autor i l'obra als espectadors. L'atenció del públic, que l'home ha aconseguit captar amb la seva expressió i la passió mostrada, és trencada de cop per un gran terrabastall. Surt aleshores un home baix i panxut que, vestit d'operari, informa en castellà i amb un pronunciat accent gallec que ha caigut un focus. Un cop arreglat el conferenciant convida a seure l'operari i a formar part de la seva narració.

i bogeria

És així com tots dos personatges passen a convertir-se en el Quixot i el Sanxo, fent-nos testimonis d'una metahistòria a través de la qual ens explicaran el relat de dos amics: l'un víctima de la bogeria, l'altre partícep de la mateixa per salvar el primer. Comencen la seva gesta a un poble de la Manxa "cuyo nombre no quiero recordar", s'enfronten a gegants, a exèrcits i mags que pretenen encantar-los i travessen els camins mentre el Quixot va dedicant les seves victòries a Dulcinea del Toboso. Finalment, arriben a Barcelona on s'enfronten al Cavaller de la Blanca Lluna, batalla de la qual el Quixot surt perdedor i, tot protegint l'honor de la seva estimada, resulta condemnat a tornar al seu poble i deixar enrera camps de molins, ramats d'ovelles, pastores i narracions sorgides d'una amistat que pretenia protegir-lo de la seva pròpia bogeria.

Llums encesos i aplaudiments que omplen la sala ovacionant el treball dels últims mesos, la presència d'una dona a l'escenari que dona permís per començar el col·loqui i mans que s'alcen i nens i nenes que pregunten. Acaben els interrogants, tornen els aplaudiments i sortim al carrer. Pugem Rambla amunt, arribem a l'estació i tornem a casa després de passar el dia amb els amics i amb una nova història que crema al cor.

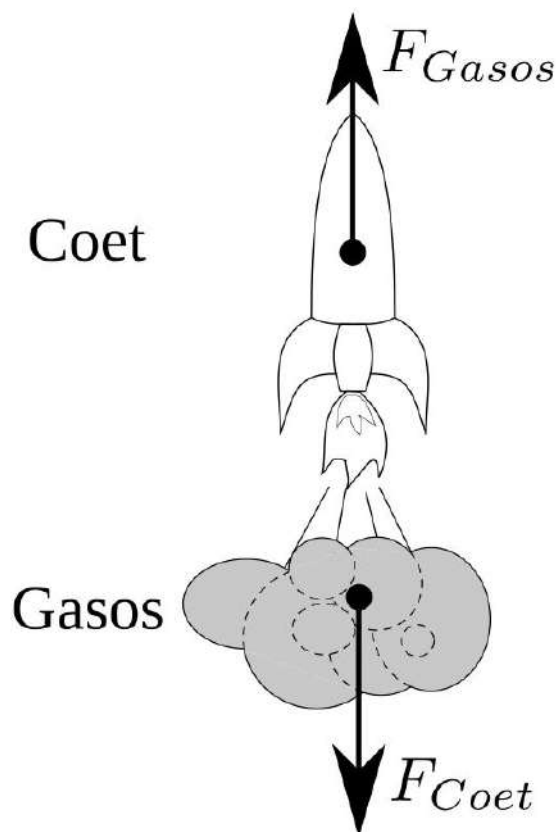
Arantxa Nortes Barba, 2n Batxillerat

1 Gorgera: part de la indumentaria tradicional que es col·locava al voltant del coll. Era una tela, normalment blanca, plegada en forma d'acordió. La lluien els homes i dones de la noblesa. El seu ús va ser comú del segle XIV a mitjans del XVII.

Com es llança

Encara ens queda molt per poder construir naus espacials com les que surten a les pel·lícules de ciència-ficció. Però no anem tan malament. Almenys hem sigut capaços de sortir de la Terra i això no és una gesta petita! La humanitat ha sigut capaç d'enviar a l'espai satèl·lits que ha posat en òrbita al voltant de la Terra, sondes que han arribat a altres planetes del sistema solar i, fins i tot, éssers humans que han estat a la Lluna.

El fonament físic en el qual es basen aquestes proeses és una de les famoses lleis de Newton. Les lleis de Newton són un conjunt de tres lleis físiques, en les quals es basa la dinàmica, la ciència que estudia com les forces afecten qualsevol sistema físic (com, per exemple, els nostres coets). De les tres lleis de Newton, la tercera, també anomenada llei d'acció i reacció ens permet explicar com funciona la propulsió d'un coet. No només ens permet explicar-ho, sinó

Un coet es empenyat cap amunt pels gasos que expulsa ell mateix.

Testatge del motor de propulsió iònica NEXIS. Allò que a la foto sembla un feix de llum són, en realitat, ions propulsats per forces elèctriques.
(en.wikipedia.org)

que en realitat es van començar a construir pensant precisament en com funciona aquesta llei!

La llei d'acció i reacció diu que si un cos A fa una força sobre un cos B, el cos B ha de fer una força amb la mateixa intensitat i direcció, però en sentit contrari, sobre el cos A. Aleshores, si un coet empenya una determinada quantitat de combustible cap avall, el combustible ha d'empenyar el coet cap amunt.

Aquesta situació és la mateixa que es produeix quan s'infla un globus i, sense tancar-lo, el deixeu anar. La tensió de la goma del globus expulsa l'aire pel forat i, com a reacció, l'aire empenya el globus cap endavant.

En la il·lustració del costat es pot visualitzar aquest fenomen. F_{coet} és la força d'acció que el coet fa sobre els gasos quan els expulsa i F_{gasos} és la força que els gasos fan com a reacció sobre el coet.

La qüestió tecnològica és com s'expulsen aquests gasos a suficient velocitat per a permetre que el coet pugui escapar de la gravetat del planeta. Dit d'una altra manera, com funciona el motor del coet?

El combustible s'emmagatzema en estat sòlid o líquid i s'escalfa fins a produir els gasos a alta velocitat, a causa de la seva expansió. Si el motor és tèrmic, la font d'energia serà externa. Per exemple, es pot produir l'escalfament amb

un coet a l'espai?

reactors nuclears (però pot ser d'un altre tipus) que li donen energia al combustible, transformant-los en gasos i fent que s'expandeixin. Si el motor és químic, l'energia prové del mateix combustible quan passa per una reacció química exotèrmica (que vol dir que produeix energia).

També existeixen els motors de propulsió iònica. En aquest cas, el motor ionitza els àtoms del combustible, és a dir, arrenca els electrons dels àtoms, i després accelera els ions mitjançant forces elèctriques (o electromagnètics, segons el tipus de motor). Normalment, aquest tipus de motor és el que usen els satèl·lits o les estacions espacials per orientar-se, reconduir-se o impulsar-se en l'espai, però s'ha demostrat que poden funcionar a l'atmosfera.

Heu de tenir en compte que els coets dels quals estem parlant no són directament els objectes que volem posar en òrbita o enviar a un altre món. Els coets són les llançadores amb les quals portem el que necessitem a l'espai, siguin satèl·lits per posar en òrbita o material (o fins i tot astronautes) per a les estacions espacials. Una vegada que allò està més enllà de l'atmosfera, segons el tipus de vol, es deixa anar i pot continuar amb els seus propis motors (habitualment iònics). El coet es pot recuperar després o no, segons el seu disseny.

Missió Artemis I, amb la qual es va enviar la nau espacial Orion a l'espai.

Independentment del tipus de motor, la velocitat que ha d'agafar un coet per escapar de la Terra depèn, bàsicament de com de lluny hagi d'anar. Els coets amb els quals es posen en òrbita els satèl·lits han d'assolir una velocitat d'uns 29.000 km/h, tenint en compte que també han de contrarestar la força de fricció de l'atmosfera. En canvi, per anar a un altre lloc prou lluny, com la Lluna o un altre planeta, es requereix més energia i, per tant, el coet ha d'arribar a tenir una velocitat d'uns 40.000 km/h.

Tot això pot semblar poc, però això és exactament el que hem aconseguit fer! I encara hem de continuar més enllà! No és una bogeria pretendre anar a Mart o altres llocs, perquè els projectes espacials, a més de suposar un impuls per a l'avanç científic en molts àmbits diferents, els quals ens poden ajudar a resoldre altres tipus de problemes a la Terra, també mostren les coses meravelloses que pot fer la humanitat quan hi esmerça voluntat i determinació.

Carlos Cruz

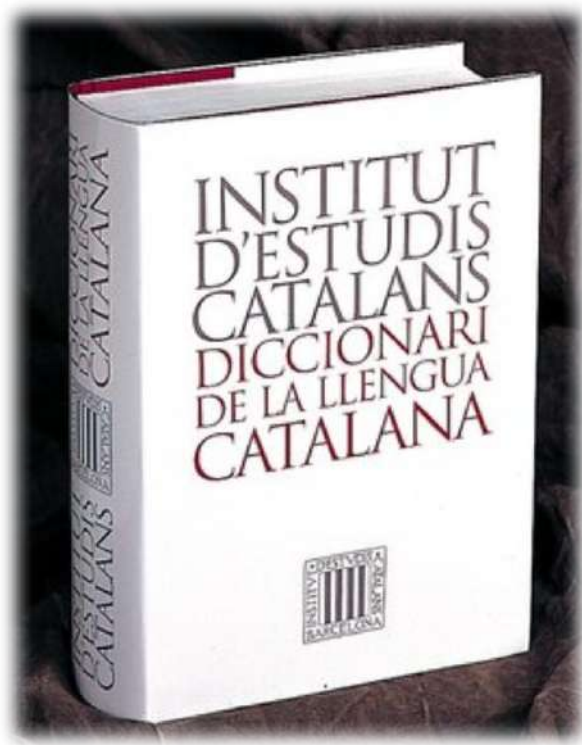
Els alumnes de física de segon de batxillerat van visitar l'exposició Space Discovery, en la qual hi havia material real de la NASA i de l'Agència Espacial Russa, com ara vestits espacials que han estat a l'espai.

L'estandarització d'una llengua

Molts de vosaltres teniu un cert odi visceral a Pompeu Fabra i no m'estranya. Sobretot si m'heu tingut com a professor. Tot sovint us he fet aprendre les formes verbals, les combinacions correctes de pronoms febles, els diftongs, els dígrafs, les normes d'accentuació i tants altres aspectes essencials de la sintaxi i l'ortografia de la llengua del beat Ramon Llull. Quan em fèieu saber que us semblava complicat sempre us deia, i us dic, que no és cosa meua, que jo només soc un mer missatger de la normativització que feu "el seny ordenador" de la llengua catalana a principis del segle passat.

Heu de saber que això no és ben bé així. A l'inici del segle XX Enric Prat de la Riba, president encara de la Diputació de Barcelona (després de la Mancomunitat de Catalunya) va encarregar la creació de l'Institut d'Estudis Catalans i més concretament de la seva secció filològica, la que havia de tenir l'encàrrec de codificar la llengua, és a dir, dotar-la d'un marc normatiu. Pel president de l'organisme, Mossèn Alcover, no era, però, una prioritat i va iniciar una recerca molt exhaustiva arreu del domini lingüístic per elaborar un corpus lingüístic que fos una fotografia prou ajustada a la realitat de la llengua d'aquella època. Aquell projecte que va haver de continuar el seu deixeble, Francesc de Borja Moll, va veure la llum a mitjan dècada dels seixanta del XX i es va anomenar *Diccionari català-valencià-balear*. Prat de la Riba, però, volia amb impaciència un nord per guiar els escriptors noucentistes a l'hora d'escriure amb un cert rigor. És en aquest sentit que va impulsar la creació de la Ponència Ortogràfica que havia de posar les bases, precisament, d'això, d'una normativització de l'idioma català.

Aquesta normativització us permet de comptar amb un cert ordre i regularitat.

En el marc d'aquesta ponència, Fabra va prendre la iniciativa amb uns adversaris força punyents com el mateix Mossèn Alcover i Eugeni d'Ors. Finalment, i malgrat tots els entrebancs, es va arribar a un acord que la Mancomunitat i la Generalitat dels anys 30 es van afanyar a difondre. Aquesta primera normativa, però, no és pas la que heu d'aprendre vosaltres perquè d'aleshores ençà ha patit diverses modificacions. L'essència és la mateixa, és clar, però ja en vida de Fabra va patir canvis i també va ser reformada als anys noranta i, finalment, el 2016. A més a més no cal dir que el diccionari es va actualitzant constantment i que també tenim el TERMCAT que ens ajuda a saber com cal dir en català els termes tècnics i especialitzats que no es recullen al Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC).

En què us pot ser útil aquesta normativització a vosaltres? Us permet de comptar amb un cert ordre i regularitat. Els autors anteriors a la normativa havien de fer mans i mànigues per arribar a un acord tàcit per escriure d'una manera més o menys comuna. És el cas dels romàntics, per exemple.

com a eina per al seu aprenentatge

Us imagineu aprendre una llengua sense aquesta normativització clara? És el cas de l'occità. La llengua occitana és una llengua romànica parlada en quatre estats europeus. S'estén pel migdia de França, el Principat de Mònaco, les Valls occitanes italianes prop de la frontera amb l'Hexàgon i la Vall d'Aran, on és oficial des del 1990 (i a tot el territori autonòmic des del 2006). Es tracta d'un idioma molt proper al català amb el qual té uns vincles literaris, culturals i socials innegables. Molts de vosaltres sabeu que la sé parlar i escriure i que em va molt bé per preparar les classes de poesia trobadoresca (embrió de la poesia catalana medieval) de batxillerat. L'occità és una llengua fortament dialectalitzada. Hi ha el llenguadocià, el provençal, el gascó (dins del qual hi ha l'aranès), el llemosí i l'alvernès. El Conselh Generau d'Aran, a través de l'Institut d'Estudis Aranesi, ha confegit un estàndard només per l'aranès, però encara falta una norma general per a tot l'idioma. Hi ha les normes de Loís Alibèrt que segueixen la llengua clàssica i que, per tant, fa que el text sigui més fàcilment comprensible sabent català, però els provençals tenen la seva pròpia normativa, la mistralenca. Segueixen l'ortografia seguida per Frederic Mistral, poeta provençal guardonat amb un premi Nobel de literatura que escrivia els seus versos seguint una escriptura que acostava la llengua al francès i en dificulta la lectura des del català.

Aquesta falta d'unificació de criteris em dificulta, i força, l'aprenentatge de la llengua. Durant la meua estada a l'Escòla Occitana d'Estiu de Vilanuèva d'Òlt (nom en occità) l'agost passat ho vaig poder veure de manera clara. M'havia inscrit al nivell B1 d'occità (llenguadocià). Ens dividien per varietats geogràfiques. Allà el professor ens mirava de fer les lliçons corresponents de llengua, però de seguida que explicava qualsevol cosa tenia 6 o 7 mans alçades que acabaven la seva intervenció amb un "aquò o disiá la mameta" (això ho deia la iaia). Aquesta expressió ens va fer tanta gràcia que en férem imprimir samarretes i tot.

El professor apuntava les formes equivalents a la seva provinent del seu públic a la pissarra i les donava per bones al mateix nivell. Un servidor, però, alçava la mà immediatament i deia: però senyor mestre, quina és la forma que hem de saber per la prova? Quina és l'estàndard? El professor girava un parell o tres de cops el cap i deia: totes! Totes us poden aparèixer en qualsevol text, per tant, us les heu de saber. Aquestes respostes desanimaven força.

Imagineu-vos que us digués que cal que recordeu que en català l'adverbi de manera "així" també es pot dir "aixins", "aixina" o "aixís"? I si només és en una paraula encara rai, però amb gairebé qualsevol mot és terrible. Recordo amb tendresa les formes del pronom de complement directe neutre que en català pren la forma "ho" en oracions com, per exemple "Ho diré" en la qual "ho" substitueix "que no vas fer els deures". En occità té les formes equivalents següents "o", "ac", "va", "zo". Algunes fins i tot es poden arribar a confondre amb una forma verbal i això només dins del llenguadocià, les altres variants geogràfiques tenen altres formes.

Quina és la conclusió de tot plegat? Doncs que cada cop que els professors de llengua us parlem d'una norma regular que faci referència a la normativa n'hauríeu d'estar molt agraïts i veure-la com una gran sort!

Un llibre molt pur

Sigue mi voz és la novel·la més personal que té l'escriptora veneçolana Ariana Godoy. Està originalment escrit en castellà i és una lectura fàcil.

Aquest llibre tracta d'una adolescent la mare de la qual s'acaba de morir d'un càncer terminal, la Klara, la protagonista del llibre, cau a una gran depressió acompanyada per una ansietat social. Per ajudar a passar aquesta mala etapa, en la qual es queda tancada a casa seva per recomanació del psicòleg, comença a escoltar totes les tardes un famós programa de ràdio anomenat *Sigue mi voz*. És un programa en què els aficionats parlen amb el locutor sobre el seu dia i coses més trivials.

Quan la Klara comença a millorar i l'informen que ha de tornar a l'institut, coneix un noi que li semblava familiar. Resulta que el noi del qual s'enamora, el noi que li sonava tant, és en Kang, el locutor del programa de ràdio que la va salvar, estava ara al mateix lloc que ella!

Els dos protagonistes comencen a conèixer-se, però hi ha un inconvenient, en Kang és el noi amb més noies al darrere de tot l'institut, i a la Klara li havien explicat que ell només il·lusionava les noies insegures per crear un gran egocentrisme en elles. Serà això un problema entre ells?

Després d'una trama de superació personal i individual per part de la Klara, en Kang i ella s'expressen els seus sentiments i acaben amb una relació sana i que genera molta tendresa.

Aquesta novel·la és la meva preferida perquè em sembla molt real, explica les coses d'una manera tan especial que és impossible no pensar que és una història real. És una història molt pura, bonica i trista, però encara que pot fer-te plorar, sempre la recordo amb molt d'afecte. Des del meu punt de vista, l'Ariana Godoy és molt bona escriptora perquè et fa sentir la història de veritat, et fa commoure i esclatar en una barreja d'emocions enorme. Tot el llibre et fa sentir que no estàs sol/a, que si estàs passant per un mal moment tot passa i pots aconseguir tots els teus somnis, perquè quan arriba la mort, si no has fet tot el que volies, estaràs penedit/da, i una malaltia no pot posar-te límits per ser feliç, encara que sigui terminal.

La novel·la també t'ensenya el tipus d'amor i relació que val la pena, una relació sana, amb discussions però sense toxicitat, i sobretot una relació a la qual la confiança és la base, un amor en el qual pots sentir-te segur/a i gaudir tota la teva vida al costat d'aquesta persona, una persona que t'aporta, t'ajuda i fa que et sentis segur/a.

Personalment, aquest llibre m'ha ajudat molt i el recomano moltíssim, sobretot si estàs passant per un mal moment. Encara que el llibre és igualment bo, si t'identifiques amb la Klaraho ho sents molt més.

Exercici a l'aire lliure

Un parc de **calistènia** consisteix en unes instal·lacions de barres que hi ha a un espai per fer esports. Aquí, a Santa Perpètua de Mogoda, n'hi ha un. Les instal·lacions estan al costat de l'*skatepark* i de les pistes de pàdel.

Aquesta àrea està composta per diferents barres que es poden utilitzar per fer diferents exercicis, s'han dissenyat per fer activitat física a l'exterior i perquè tothom les pugui fer servir. A un costat hi ha una planificació per practicar diferents exercicis en diferents barres i de manera correcta, les taules d'exercici són orientatives perquè la gent de diferents edats les pugui fer i les pugui adaptar a la seva capacitat.

És un bon lloc per realitzar **calistènia** ja que té barres per fer diferents exercicis com: les barres paral·leles altes i baixes, barra de dominades a diferents altures... també hi ha quasi les mateixes barres però per fer *freestyle* (una altra manera de practicar calistènia). Està força bé ja que les diferents alçades de les barres permeten que la gent de diferents edats les puguin utilitzar, de manera correcta.

Des del meu punt de vista, tot i que no és gaire gran, és un parc bastant complet per les diferents barres, no com l'anterior que era de fusta i feia mal a les mans. Que les barres siguin de color blanc fa que quan faci sol no cremin, tot i que la majoria de vegades les barres rellisquen i gaire bé no t'hi pots penjar. A part que hi hagi sorra de platja, en comptes de ciment o cautxú, provoca que a l'hora de caure o saltar no faci mal als genolls i puguis anar sense bambes o mitjons, encara que cada cop hi ha menys sorra, i cada cop és més dura.

De la ubicació jo crec que s'hauria d'haver fet a un lloc més a prop de qualsevol botiga. Perquè tot i que crec que està bé que estigui al costat de l'*skatepark* o de les pistes de pàdel, considero que quan les fonts d'aigua no funcionen, les botiges queden molt lluny.

Àlex Rodríguez, 2n ESO

Un amor a distància

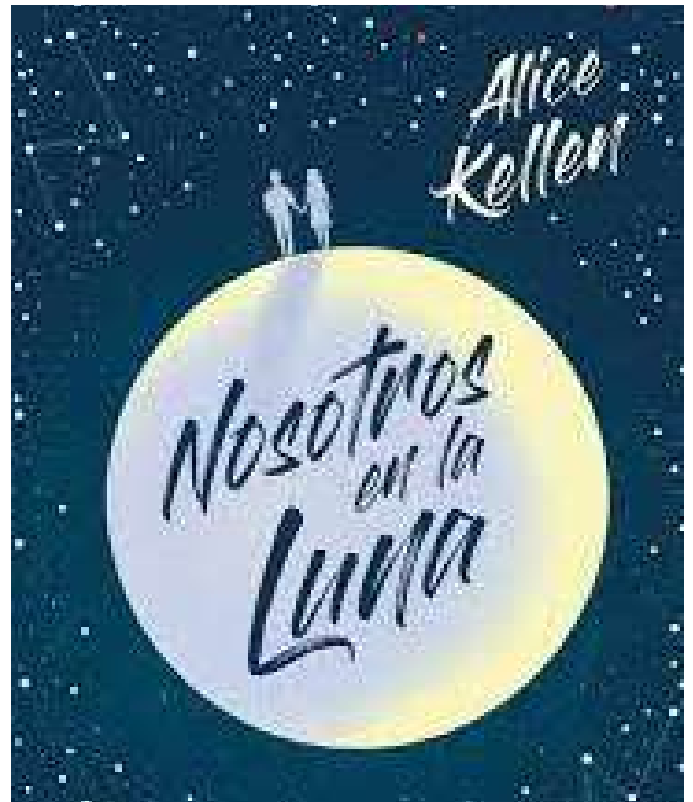
Nosotros en la luna és un llibre que parla sobre l'amor i les oportunitats.

Ginger és la protagonista, i després de deixar-ho amb la seva parella decideix agafar un avió amb destí a París per desconnectar. En arribar a París coneix a en Rhys, aquell noi que mai esperaria que es convertiria en un pilar per a ella.

Ginger no s'entén amb la màquina de bitllets quan apareix Rhys disposat a ajudar-la, ell s'ofereix a fer-li de guia turístic i deixar-la dormir a casa seva durant la seva estada.

Aquella mateixa nit van anar a fer un volt per la ciutat, ell li explicava tota mena d'anècdotes i curiositats de la ciutat, al final va arribar l'última nit, la qual van aprofitar moltíssim. En arribar a l'estació ells van prometre que continuarien en contacte, mitjançant els e-mails i que s'escriurien tots els dies, just abans de pujar a l'avió van tenir un moment únic, un moment preciós, en aquell instant tots dos van començar un petó únic i el primer de molts.

Ella va tornar a Londres a continuar amb la seva vida a la universitat i cada dia s'escriuen un munt de correus explicant com havia anat el seu dia. Passat un temps arriba l'aniversari de Ginger. Rhys aprofita per anar a fer-li una sorpresa i anar-la a visitar, van passar un cap de setmana increïble en que van tornar a repetir aquell moment tan únic, aquest cop a la sínia de Londres.

Durant bastants anys en contacte i alguna trobada entre ells, ella queda embarassada per la seva parella, quan Rhys se n'assabenta deixen el contacte durant un temps, fins que ella decideix anara a visitar-lo degut a la pèrdua del seu pare. Gràcies a aquesta retrobada decideixen donar-se una oportunitat, i aquí acaba la història.

A mi personalment va ser una història que em va agradar molt i em va semblar molt maca, però també una miqueta lenta i pesada, ja que crec que hi ha massa farciment amb els e-mails i aquest va ser el motiu pel qual em va avorrir una mica.

Jo recomano aquest llibre, ja que vaig connectar molt bé amb els personatges i la història està molt ben redactada. Recomanaria llegir aquest llibre als 12 o 13 anys, ja que és una història molt maca i pura, però adequada per a aquesta edat.

L'escriptora es diu Alice Kellen i és espanyola, nascuda a València. També ha escrit més llibres, com per exemple: *Donde todo brilla*, *El mapa de los anhelos*, *La teoría de los archipelagos*, entre d'altres.

Anna Vázquez, 2n d'ESO

Un joc més o menys difícil

Zelda tears of the kingdom ha estat un joc molt esperat per l'audiència, un joc amb èxit i que ha arribat fins a 18 milions de vendes i que ha superat les expectatives del públic, ja que és un joc d'aventura, món obert i amb la història d'un cavaller que ha de salvar tot un món ple de perills.

Des del meu punt de vista no té gaire dificultat. Sí que és difícil però només al principi. És a dir que quan comences a aconseguir recursos de qualitat com ara armes de 30 a 50 de dany, menjar i armadures el joc comença a ser més fàcil.

La meva conclusió és que hi podrien haver posat més dificultat, per exemple que els enemics tinguin més vida i més atac. Però tot això està en les mans de Nintendo.

Jordi Firmino, 2n d'ESO

Equitació

L'esport que «no és esport»

L'equitació és un esport que consisteix a fer diferents exercicis dalt d'un cavall, hi ha diferents exercicis anomenats disciplines, les 3 disciplines que podem veure als jocs olímpics estan totes juntes dins d'un concurs que s'anomena complet: consisteix a fer una prova de salt, de doma i per últim de cross.

En aquesta ressenya parlarem sobre la doma. La doma clàssica és un dels pocs esports olímpics en els quals homes i dones competeixen conjuntament.

L'esdeveniment té lloc en tres rondes durant les quals cavall i genet han de realitzar una sèrie de moviments, demostrant el control del genet sobre el cavall. Les proves de la doma es diuen «reprise», hi ha diferents tipus com la AP, la 1, etc. La doma és una part necessària per a l'equitació, ja que és imprescindible per fer altres disciplines com el salt.

Aquí a Santa Perpètua hi ha dues hípiques conegudes, Maiol Golden Horse i GSIS Hípica Can Taió. A la Golden Horse pots fer doma, salt i cross, a part dels passejos. A Can Taió també, tot i que estan més especialitzats en la doma.

Irene Cabeza, 2n d'ESO

Som una petita família

El futbol base del Futbol Club Barcelona fa referència a les categories inferiors i de formació de futbol del club. És la pedrera del Barça. Actualment, l'entitat compta amb tretze equips filials on forma tant futbolísticament com educacionalment els possibles futurs jugadors de la primera plantilla.

Jo jugo en l'equip Infantil A. En el meu cas, faig 4 entrenaments per setmana, més un partit el cap de setmana. Els entrenaments són molt intensos i divertits. Per anar als entrenaments el Barça et posa a la teva disposició un autobús que et recull a un lloc i et porta amb altres jugadors de diferents categories del Barça fins al lloc d'entrenament.

Els jugadors del Barça infantil celebren el gol de Noah García contra el Real Madrid.

Els jugadors del Barça infantil celebren el títol de la Madrid Football Cup.

També anem a molts torneigs per tota Espanya i també per fora d'Espanya, a part d'això faig una lliga on hi participen molts equips, els més coneguts són el Girona i l'Espanyol.

El meu punt de vista com a jugador de la pedrera del Futbol Club Barcelona de l'Infantil A, és que es tracta d'un club molt familiar, molt exigent, amb molta esportivitat, valors i, sobretot, sempre tornes a casa amb una somriure. Al meu equip som una petita família, ens animem els uns als altres i quan ens proposem un repte ens hi esforcem tots junts.

Noah García, 2n d'ESO

MINECRAFT

Què és Minecraft:

Minecraft és un videojoc tipus sandbox, la traducció literal seria "caixa de sorra" i és el que representa l'experiència de joc: els jugadors poden modelar el món al seu gust, destruir i construir, com si estiguessin jugant en una caixa de sorra.

Quin és l'objectiu de Minecraft:

Serem un personatge en un món (també infinit), però l'objectiu és crear tot allò que vulguis.

Quin any es va crear Minecraft :

18 de novembre de 2011.

Qui va crear Minecraft:

Markus Persson és el creador de Minecraft. →

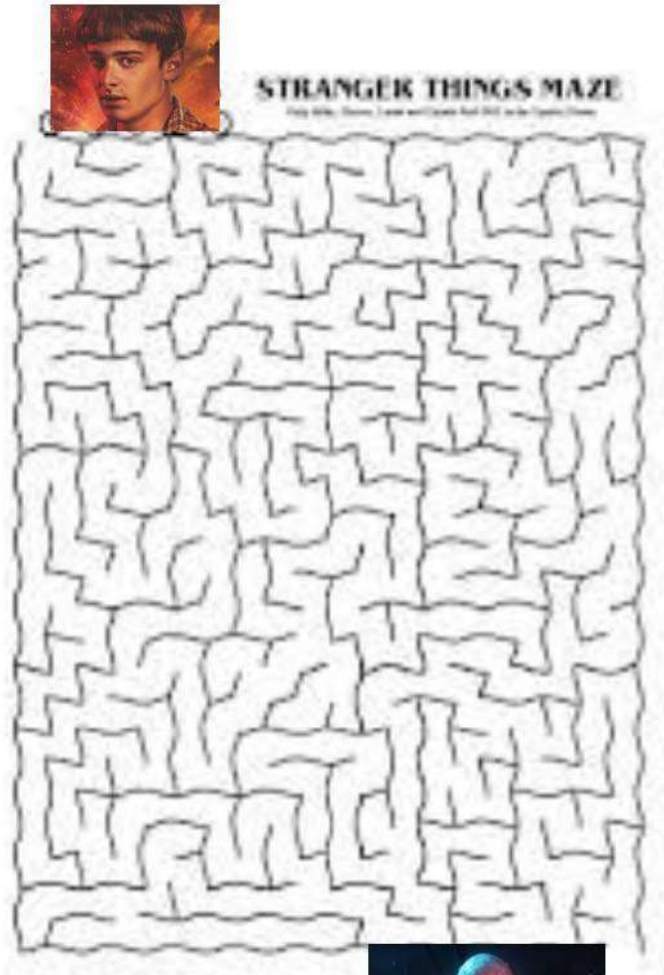
Què és el més important de Minecraft:

Un dels principals objectius de Minecraft és precisament aquest: anar descobrint nous objectes, reptes i possibilitats.

Baharo Sillah, 2n d'ESO

Laberint

Ajuda a fer que en Will escapi de la Vecna

Abril Díaz, 2n ESO

Sudoku

6		5	4		3
	3			5	
3		4	6	2	
		6			1
	4			6	
5		2	1		4

Valeria Buitrago, 2n ESO

Sopa de lletres

Sopa de lletres-ANIMALS

Busca en la següent sopa de lletres les paraules següents:

GAT	TORTUGA	FORMIGA
GOS	PEIX	PAPALLONA
COCODRIL	OCELL	ÀNEC

F	K	A	P	A	T	I	N	A	J	E	O	S	V
L	U	T	O	R	T	U	G	A	Ñ	L	E	A	P
A	N	T	O	P	A	N	E	S	I	A	G	T	A
K	S	G	B	A	R	T	U	R	K	I	G	L	P
A	N	O	A	O	N	A	D	H	M	L	O	E	A
N	A	C	U	T	L	O	C	T	L	A	S	T	L
E	N	E	U	E	C	P	A	E	C	M	N	I	L
C	L	K	A	O	R	S	C	R	I	N	I	S	O
E	D	U	C	M	I	O	S	T	A	S	S	M	N
A	G	E	L	A	V	U	R	P	E	I	X	O	A
A	S	F	O	R	M	I	G	A	E	S	T	O	A

Eric Valdés, 2n ESO

Drinking water

Durant l'última setmana de desembre, abans de vacances, l'alumnat de 2n d'ESO va dur a terme el projecte interdisciplinari "Drinking water", el qual està relacionat amb els mètodes de tractament de les aigües residuals utilitzant, com a context, les aigües d'alguns països en vies de desenvolupament.

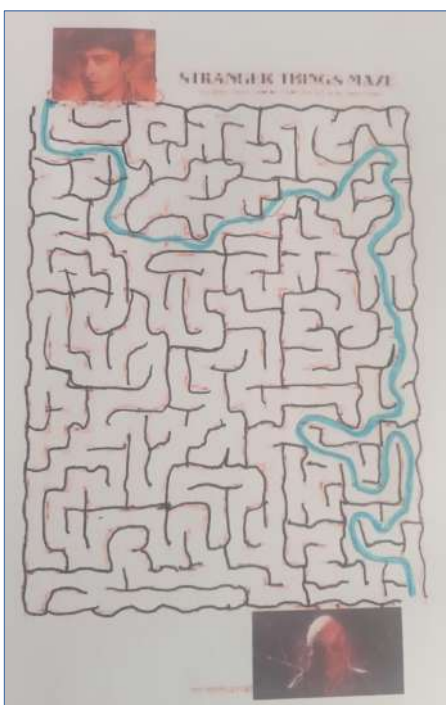
En aquesta setmana, entre altres activitats, cada grup d'alumnes va dissenyar un prototip per tal de poder separar l'aigua d'una mostra d'aigua residual. A més a més, cada grup va recopilar tot el procés de disseny, muntatge i funcionament amb un reportatge audiovisual.

Passatemps

Solucions

Laberint

Sudoku

6	2	5	4	1	3
4	3	1	2	5	6
3	1	4	6	2	5
2	5	6	3	4	1
1	4	3	5	6	2
5	6	2	1	3	4

Sopa de lletres

Sopa de lletres-ANIMALS

Busca en la següent sopa de lletres les paraules següents:

GAT	TORTUGA	FORMIGA
GOS	PEIX	PAPALLONA
COCODRIL	OCELL	ANEC

F	K	A	P	A	T	I	N	A	J	E	O	S	V
L	U	T	O	R	T	U	G	A	N	L	E	A	P
A	N	T	O	P	A	N	E	S	I	A	G	T	A
K	S	G	B	A	R	T	U	R	K	I	G	L	P
A	N	O	A	O	N	A	D	H	M	L	O	E	A
H	A	C	U	T	L	O	C	T	L	A	S	T	L
E	N	E	U	E	C	P	A	E	C	M	N	I	L
C	L	K	A	O	R	S	C	R	I	N	I	S	O
E	D	U	C	M	I	O	S	T	A	S	S	M	N
A	G	E	L	A	V	U	R	F	E	I	X	O	A
A	S	F	O	R	M	I	G	A	E	S	T	O	A

Sortides tutorialis

1r i 2n d'ESO

Les sortides tutorialis tradicionalment es fan just abans de Tots Sants, quan fa poc que hem començat el curs. Són sortides amb caràcter lúdic en què es cerca promoure la convivència. Darrerament es prioritza fer un recorregut caminant des de l'institut i passar el matí en un entorn agradable a l'aire lliure.

Els grups de 1r i 2n d'ESO van anar fins al Parc de l'Hostal del Fum. Un cop esmorzats cada grup va fer primer una prova lúdica i després hi hagué temps lliure per conviure barrejats tots els grups.

Imatges a la contraportada

3r i 4t d'ESO

El dia 27 d'octubre en el marc de la sortida anual de la Castanyada, els alumnes de tots els grups de 3r i 4t van anar junts a l'ermita de Santa Maria de Gallecs. Els professors d'educació física van organitzar la sortida de manera que els alumnes de 4t guessin als de 3r i així poder gaudir de la natura protegida del parc rural de Gallecs. La interacció i la convivència van ser tot un èxit.

Gallecs és l'espai lliure referent, cultural i de lleure de les poblacions veïnes, i esdevé un pulmó verd al servei de la Regió Metropolitana de Barcelona i d'un entorn intensament urbanitzat de més de 150.000 habitants.

Imatges en aquesta pàgina

